

Učiteljski tovariš

Stanovsko politiško glasilo J. U. U. — sekcije za dravsko banovino v Ljubljani
Mesečna priloga »Prosveta«

Uredništvo in uprava: Ljubljana, Frančiškanska ulica 6/1. Rokopisov ne vračamo. Nefrankiranih pism ne sprejemamo. Izšaja vsak četrtek. Naročnina letno 60 Din za inostranstvo 80 Din. Člani sekcije J. U. U. plačajo list a članarino. Oglaš po ceniku in dogovoru, davek posebe. Pošt. šek. rač. 11.153. Telefon 3112

Čuvajmo Jugoslavijo!

Za vedno je zatisnil svoje blage oči naš Viteški kralj Aleksander I. Zedinitelj.

Na Oplencu bo spal večno spanje skupno s svojim očetom blagopokojnim kraljem Petrom Velikim Osvoboditeljem.

Umrli je kralj, a ostala so nam njegova dela, ostala nam je domovina. Zapustil nam je plod svojega požrtvovalnega prizadevanja, zapustil nam je svoje ideale, za katere je živel, za katere je žrtvoval vse svoje delo. Kakor je živel le za domovino in svoj narod, kakor je delal le za svoje ideale, tako je tudi umirajočemu bila zadnja misel posvečena državi. Zapustil nam je oporoko:

»Čuvajte Jugoslavijo«

so bile njegove zadnje besede, besede umirajočega kralja naše ljubljene domovine.

Vsemu narodu velja ta oporoka in mi vsi smo pozvani, da jo izvršujemo, toda ravno učiteljstvu pripada v tem pogledu ena izmed najvažnejših nalog. Neutrudljivi vzgojitelji mladine in prosvetni delavci med narodom, moramo vcepiti veličino te oporoke v vsa, naši vzgoji zaupana mlada srca, v globino nežnih duš šolskih otrok, ponesti jo moramo v sleherne tudi najbolj zapuščene koče na vasi. V naše misli, srca in v naša hotenja naj pride ena sama zavest, da je umirajoči kralj zašepetal svojo poslednjo željo, svojo poslednjo misel, kot naročilo vsem, ki širijo prosveto med narodom. V njegovih zadnjih besedah je izraženo naročilo, da pojdimo med narod in delajmo za one ideale, za katere je on položil svoje življenje na oltar domovine. — Za neločljivo in nedeljivo Jugoslavijo, za bratstvo in mir med narodi. — Za to idejo je on izdajal svojo blago dušo, in tej ideji moramo služiti tudi mi.

»Čuvajmo Jugoslavijo«

je zadonel odmev v naših srcih, in v naših, od tuge strtih dušah se je rodil trden sklep, da bomo verni in požrtvovalni izvrševalci oporoke kralja Mučenika.

Mladina, ki zre s solznimi očmi v dneve naše nesreče, ki je otožna kot bi izgubila svojega rodnege očeta, išče tolažbe v šoli, pričakuje utehne iz ust svojega učiteljstva. Tej mladini se je posvetilo učiteljstvo z vso pozornostjo v dneh največje narodove nesreče. Mladini, ki je up in nada naše bodočnosti, tolmači učiteljstvo veličino poslednjega sporočila največjega Jugoslavana. — Ko bo mladina spoznala življenjsko pot, delo in prizadevanje Viteškega vladarja, tedaj bo tudi domela veličino njegove oporoke. — In to bomo tudi dosegli, da bomo res vredni priznanja blagopokojnega kralja Zedinitelja, ki je gledal v nas »žarišče prosvete, stebler jugoslovanskega nacionalizma in pobudo za vsa lepa stremjenja v bodočnosti Jugoslavije«.

Kakor v dneh nesreče, tako mora tudi v bodoče veljati naša še večja pozornost mladini. Tudi ona je v svoji nedolžnosti domela grozoto, ki jo je vsemu narodu povzročila zločinska roka. Spoznala je to delo za zločin, a razumeti še ne more oporoke kralja Zedinitelja. Prešibke so še roke zaupanih nam otrok, preslab je še razum, toda učiteljeva vzgoja jih bo pripravila do spoznanja, pravila jih, da bodo zmogni stopiti v vrste najmočnejših in najodločnejših izvrševalcev oporoke ljubljene kralja, ki je umirajoč zašepetal mladini:

»Čuvajte Jugoslavijo.«

Tega se mora mladina zavedati in učiteljstvo jo bo vzgajalo k tej zavesti ter jo pripravljalo in izpopolnjevalo za požrtvovalno delo za Jugoslavijo.

Preprosti narod širom naše domovine je preveč potrpt, preveč razžaloščen ob težki preizkušnji, ki jo je usoda dodelila naši državi, da bi mogel pravilno in stvarno presoditi in doumeti sporočilo umirajočega kralja mučenika. Toda oporoka je namenjena vsemu narodu, in kar je hotel kralj, to mora hoteti tudi narod. — Nastaja nova naloga za učiteljstvo.

Ze od kar obstoja učiteljski stam, je učitelj tudi kulturni pionir med narodom. Z narodom živi, za narod dela in mu je vedno le

prijetna naloga, ko more biti narodu v največjih urah tudi tolažnik in svetovalec. In ravno sedaj preživlja naš narod svoje največje trenutke. Jugoslavija žaluje, toda kloniti ne sme. — Tega dejstva se zaveda tudi učiteljstvo in s svojim tolažilnim vplivom vzpodbuja narod k resnemu delu, ki nam je vsem potrebno, ako hočemo res izvrševati, za naš narod in za našo državo tako pomembno in tako potrebno oporoko. Sloga, bratstvo ter pravo in iskreno rodoljubje naj v teh težkih trenutkih vlada med narodom.

Le z odločno voljo in resnim delom bomo obvarovali svojo domovino pred notranjimi in zunanjimi sovražniki. Smrt nam je vzela krmilarja ravno v trenutku, ko je vodil našo

ladjo proti mirnemu pristanu, kjer naj bi se vsi posvetili resnemu delu za kulturni in gospodarski dvig lastnega naroda in lastne države. Močnejše od sdrti naj bo naše prizadevanje, da bomo novim krmilarjem pripomogli, da dovedejo našo državo v oni mirni pristan, kjer jo je hotel imeti Viteški naš kralj Zedinitelj.

Zgubili smo kralja, a pozabiti ne smemo njegovega dela, njegovih prizadevanj, njegovih idealov. Vsi moramo delati na tem, da bo njegova oporoka tudi res izvršena, da bo postala med vsem našim narodom kri in meso, da bo prešla v narodova srca in duše. Mi učitelji bomo skrbeli za to in prisegamo:

»Čuvati hočemo Jugoslavijo.«

Največji učitelj

Veliki dogodki so bili vedno za človeštvo, njegov razvoj in življenjsko pot, neprecenljivega pomena. Malo ljudi je bilo in malo jih je tudi danes, ki bi bili tako resnični in s svojo duhovno močjo tako popolni, da bi

mogli razumeti pomen in pa usodnost tistih velikih trenutkov, ki nastopijo nenadoma, tako nepričakovano, da se vsi, ki jih je zadelo neposredno ali posredno, begajo in se sprašujejo kod in kam. In pri tem navadno ostane, dokler se to beganje in spraševanje ne poleže ter zaide v stari tir. Tako gre v zgodovini človeštva brez haska vsa neizčrpna vsebina in resničnost velikih dogodkov. Tisti ljudje pa, ki so bili v času teh velikih dogodkov kakor napeta struna, ki je zazvenela z vsem svojim bogastvom žive besede, so kakor svetilniki, ki svetijo, kakor stebri, ki nosijo. In v zgodovini so bili taki ljudje, so in bodo. Čim težavnejša je bila življenjska pot kakega naroda, čim obupnejša je bila njegova borba za obstoj, toliko bogatejši je narod na takih velikih dogodkih in ljudeh.

Jugoslovanska zemlja, ki se ji pozna na vsaki stopinji sled borbe za svobodo, jugoslovanski narod, ki se mu pozna na slehernem licu boriteljev in njih potomcev stigma žgočega ognja, ki jih je kalil v ljuti borbi in delu za najosnovnejše človečanske pravice, je moral prestati toliko usodepolnih naključij, da je danes ko jeklo, ki ga nihče ne more zdrobiti. Usodni strelji, ki so odjeknili v Marseilleu v trenutku, ko je stopil naš kralj na tla zavezniške Francije kot glasnik miru, dela in poštenja, so nam zadali nov udarec, ki ga nam je usojeno preboleti. Kaj pomeni kraljeva smrt za narod, ki je izgubil toliko krvi, da je komaj ostal pri življenju, ki je moral žrtvovati toliko najboljših sinov v nepozabnih borbah naše zgodovine, ki je moral čez gore trpljenja, ki je komaj začel ustvarjati svojo tradicijo, da si s časom in razvojem utrdi mogočne temelje; ve samo oni, ki je sam

moral posvetiti vse svoje življenje za njegovo lepšo in svetlejšo bodočnost. Četudi je ta smrt našega nepozabnega kralja za nas udarec, kakršnega ne pozna naša zgodovina, naj nam bo večni memento njegova sveta oporoka. Ta njegova oporoka, njegov kaži-pot, naše smernice, so prav za prav vse njegovo življenje, njegova nenehna volja, njegova vera, njegova ljubezen do države, zemlje in ljudstva. Če je že moral pasti, ne dajmo, da bi bila njegova smrt še bolj tragična, marveč naj nam prav ta veliki dogodek odpre oči, srca in duše, da bomo znali, ko še noben rod pred nami, ceniti moža dela, moža vztrajnosti, moža jeklenega značaja. Od jugoslovanskega učiteljstva je odvisna vsa bodočnost, ono bo in mora pokazati, da so bile vse levje borbe velikoga pokojnika živa resnica, da je bila njegova smrt neusahljivi vrellec ljubezni do ljudstva in države, da je bila njegova smrt dokaz najvišje žrtve za to plemenito borbo.

»Zakaj živijo ljudje, ki so se rodili da postanejo kralji in drugi, da postanejo čestni pometalci?« se mu je v njegovih otroških letih izvil iz srca, ki še ni občutil one grde zahrbtnosti, ki z barbarsko silo uravnja življenje vseh izgubljenecv! Kdo je vedel takrat, da bo ta človek, še ves otrok, z vsemi velikimi sposobnostmi pokazal, da je bil rojen za kralja? Kdo je mogel doumeti vso globino njegove otroške duše, v katero so bile položene kali, ki so se razrastle v ogromna drevesa, ki so obrodila bogate sadove? Z vsem svojim poznejšim življenjem je dokazal, da je bil velik že kot otrok.

Ko je začutil, da mu je poglala po žilah kri, ki ga vedno spominja na žrtve, delo in načrte svojih očetov in pradedov, ko je vkljub vsem udarcem takratnega političnega življenja ostal vedno mlad, so mu vzbrstela krila, orliču, ki je v tujini občutil, kako doma besni vihar.

Usoda sinu, ki je vedno najtesneje hodil s svojim velikim očetom, ki mu je bil v največjih trenutkih desna roka in najjačja opora, je ta, da mora slednjič stopiti na njegovo mesto. Slediti vdano svojemu očetu, biti mu ob strani pripravljen, da izpolni vsako njegovo željo, je najboljši dokaz za pravilno in resnično soglasje med njima. Zato je bil on edini upravičen sprejeti iz rok vse bogastvo ustvarjajočega življenja. To je storil z vso sposobnostjo svojega prizadevanja kot regent.

Pred dogodkom, kakršen je bila svetovna vojna, so morala biti njegova ramena čudovito odporna. V vihrji, ki je razplamtela ves svet, se je znašel samo oni, ki je pogumno stopil vanjo, ki se ni bal za svoje življenje, ki je vedel, da je treba na vsa nečloveška sredstva odgovarjati z enakim. Tega se je zavedel prvi hip, toda njegova dovršenost je šla še naprej. Misel, ustvariti iz vsega nepreglednega kaosa čim več za bodočnost sinov svojih boriteljev, je skovala iz njega pravega vojaka. Obračunal je s srečo in nesrečo, gradil je z zavestjo, da more pogubiti Jugoslovane in Jugoslavijo samo šibka volja, rešiti pa samo močna volja. In v tej zavesti, da je v močni volji rešitev vsega, je bil pravi vojak.

Z mirno zavestjo, da z vsem, kar se godi, utira pot v novo življenje, z zavestjo, da bodo vse žrtve, ki so morale biti doprinešene, maščevane in nagrajene od objektivne pravičnosti, ki urejuje po čudovito zamotanih potih vse človeško dejanje in nehanje, je delal pogumno iz dneva v dan, iz leta v leto.

Nekoč pa je začutil, da je treba zbrati še zadnje sile izkrcavelega naroda in zaklicati v svet, da je jugoslovanska življenjska sila neumrljiva. Sledil je svoji vesti in v poslednjem koraku je bil zmagovalac.

Priporil nam je kar je bilo potrebno, Boritelji so odložili orožje in se vrnili na svoje domove. V svojih srcih so nosili podobo heroja, ki jih je vodil skozi svinčeno točo psov in laži; v svojih srcih so nosili svojo podobo. Neobdelana zemlja jih je sprejela vase kakor vodo. Dali so ji novega življenja. Zmagovalac, ki ni poznal počitka, je začutil v sebi novo silo. V borbi za obstoj jim je kazal pot; hotel jim ga je pokazati tudi v delu. To delo pa je zahtevalo morda še več, ko katerokoli drugo. Tu so ga lahko spoznali vsi, da je pravi in resnični mož dela, vztrajnosti in požrtvovalnosti, kar ga je odlikovalo po vseh nečloveških borbah najbolj kot človeka.

Resnica, ki se oglaš v resničnem človeku, ki daje ves in edini smisel njegovemu življenju, je po očiščenju dela in borbi ustvarila v njem očeta. Samo resničnemu človeku se je lahko izvil ta klic. Dvoje življenj se je združilo v enega in ustvarjalo novo življenje. In prav to je bilo tisto, kar je izzvalo iz našega preprostega in poštenega ljudstva zavest, da more biti dober vladar samo dober oče.

V težkih časih, ko je bilo treba pokazati polno razumevanje za smotreno notranje urejevanje in grajenje naše mlade države, ko je zajela zmeda tudi tiste, ki so se šteli poklicane za zagovornike ljudstva, ko so se pokazali znaki sovražstva bratske krvi, je bil on tisti, ki je z energično kretnjo presekjal gordijski voz in stopil sam na čelo vsega našega državnega življenja kot pošten, iskren, nesebičen in edino zmogel voditelj.

Vse te njegove vrline, vsa pestrost preteklosti, kakor tudi vsa moč in neizprosna sedanjost, pa nedoumljiva zmoglost urejevanja, je nehote, čisto prirodno, našla v srcih najširših plasti našega ljudstva močan odziv. Razumevanje je postajalo vedno večje, zajelo je ko ogromna reka vse, kar se je dalo doseči in tako je kralj dosegel popolnost; s svojo neomahljivostjo je postal svojega naroda vzgojitelj.

Kot človek, ki mu je bilo po višjih silah dano, da se je povzpел do vsesplošnega in upravičenega ljubljence svojega naroda, je bil edini, ki je v tem pogledu dosegel vrhunec. Življenje pa, ki je tako dosledno prav po svoji krutosti in nepopustljivosti, je šlo svojo večno pot. Človeštvo se je na vseh vidikih svojega prizadevanja pričelo izgubljati v senca in temo. Instinktivno je občutil, da se je zgodila v tem pogledu usodna napaka in kot kralj je hotel s svojo odgovornostjo, odločilno kot vedno, poseči v usodni razvoj dogodkov. Vedel je da je naši državi bolj ko kdajkoli prej potreben mir in složno sodelovanje z zavezniki. Njegova pot v Bolgarijo je bila triumfalna, ko še nobena v zgodovini. Pot v Francijo, kamor je nosil iste želje, pa se je nenadoma pretrgala. Pal je kot žrtev...

Vse omenjene bitnosti velikega vladarja, vsa ogromna bremena, vsa doslednost in požrtvovalnost, življenje in smrt za pozitivno državno in narodno prizadevanje, so ga ustvarile v očeh jugoslovanskega učiteljstva za svojega vodnika. Mar ni bil on največji učitelj?

Ali ni bila prav pri njem zavest odgovornosti najvišji božji ukaz? Ali mu ni bila zavest neprestanega dela za svoje ljudstvo evangelijski ukaz? Ali ni bila žrtev, ki jo je položil na žrtvenik naše bodočnosti, tisti najvišji ukaz, ki bi ga moral prav razumeti, ga podživeti in si ga vtisniti v najbolj skriti kot svojega srca, vsak učitelj?

Kot tak mora nesmrtno živeti v srcu vsakega učitelja, vsakega narodnega vzgojitelja, živeti mora v njem spomin na njegovo prebogato otroško dušo, na njegovo neusahljivo mladostno silo, na njegovo vojaško zavest, da vedno in povsod zmagače samo močna volja, na človeka zmagovalca, na nesmrtnega kralja, delavnega moža, vzor-očeta, doslednega in neupogljivega voditelja, kulturnega delavca, vzgojitelja, živeti mora kot žrtev, ker je s tem poveljal usodo in z njo vse bogato delo jugoslovanskega učiteljstva.

To je bil njegov uspeh in to bi bilo zanj največje plačilo.

V. J.-č.

NAŠ MLADI KRALJ PETER II.

Kruta usoda nam je ugrabila našega mi-
lega vladarja. Zadet od zločinčeve krogle je
padel, a ves jugoslovanski narod je zajokal.
Neizmerna tuča je objela vso Jugoslavijo.
Izgubili smo kralja, in ko zrejo nad odprtim
njegovim grobom naše rosne oči v bodočnost,
se ustavi naš pogled na njegovem nasledniku,
našem mladim kraljem Petrom II.

Tako še mlad, tako še neizkušen in ne-
pripravljen, pa je že poklican, da zasede na
prestolu mesto svojega izkušenega očeta, Vi-
teškega kralja Aleksandra I. Zedinitelja. Vanj
so uprte vse naše oči, vanj polagamo vse svo-
je nade vse svoje upe. V njem zremo bodo-
čega izvrševalca oporoke njegovega velikega
očeta, v njem vidimo svojega bodočega vod-
nika in preudarnega krmilarja naše mile do-
movine. Dames še deček, a že je kralj. Ko
sam joka za svojim očetom in objokuje
njegovo kruto usodo, že mora prevzeti nje-
govo mesto in naložiti težko breme na svoja
šibka ramena.

Blagopokojni oče našega mladega kralja
se je dobro zavedal, da čakajo njegovega
sina prej ali slej težke dolžnosti in odgovor-
ne naloge. Zaradi tega je nadvse skrbno pa-
zil na njegovo vzgojo. Največjo pozornost je
posvečal pravi usmerjenosti pouka svojega
sina. Ko ga je izročal njegovemu učitelju v
vzgojo in pouk mu je naročil: »Napram nje-
mu postopajte kot napram vsakemu druge-
mu učencu, ki ste ga doslej učili. On je za
vas samo učenec. Naučiti se mora vsega, kot
njegovi sovrstniki.«

Izpolnile so se kraljeve besede in naš
mladi kralj se je takrat posvetil osnovnošol-
skim naukom z vso pridnostjo, marljivostjo
in vztrajnostjo in pokazal je kaj kmalu naj-
boljše uspehe. In ravno to je povzročalo nje-
govemu očetu največje zadovoljstvo, največ-
je veselje.

Po dovršeni osnovni šoli se je podal v
London, da bi tamkaj dovršil srednješolski
študij. Tu naj bi se spopolnjeval in priprav-
ljal, krepil voljo in razum, pridobival sposob-
nosti in življenjskih izkušenj, da bi pozneje,
ko bi ga usoda poklicala na mesto njegovega
razumnega očeta, postal veren naslednik Vi-
teškega vladarja.

»Se velike naloge te čakajo v bodočno-
sti«, mu je rekel ob slovesu blagopokojni oče.
Ali je mogel on sam, ali je mogel kdo drugi
slutiti, da se bodo te težke naloge tako kmalu
prevalele na ramena še tako mladega, tako
neizkušenega sina. Nihče, prav nihče si ni
mogel tega misliti — toda usoda je neiz-
prosna.

Iz Londona se je vrnil kralj Peter II. Ko-
maj je začel s svojimi študijami, komaj je

začel s pripravami za težke naloge v bodoč-
nosti, že je padlo ogromno breme na njegova
ramena. Rad bi jokal ob krsti mrtvega svo-
jega očeta, a kot kralj ne pripada več same-
mu sebi, nego narodu.

Skrb njegovih kraljevskih roditeljev je
vcepila v njegovo dušo najlepše in najpleme-
nitejše lastnosti, ki ga bodo dičile vse nje-
govo življenje. Blagopokojni oče mu je dajal
najlepši vzgled delavnosti, marljivosti, točno-

sti in vztrajnosti. In v resnici, že kot prav
majhen deček, kot učenec začetnik si je vzel
svojega ljubljenega očeta za vzor v vseh naj-
lepših lastnostih. Kot otrok je skušal zasle-
dovati delo svojega visokega roditelja in ob
neki priliki je izjavil: »Papa mnogo potuje
in to ga utruja. Ko dorastem mu bom poma-
gala.«

Nikoli več ne bo videl svojega ljubljenega
očeta in tudi pomagati mu ne bo mogel.
Sam bo moral potovati, sam vršiti težke in
odgovorne posle, sam nositi breme vladar-
skega poklica. Postal je kralj!

Ko so topovski strelci l. 1923. oznanjali
široko našo domovino njegovo rojstvo smo
ga že vzljubili. Čim bolj je dorasčal, tem bolj
je rastla tudi narodova ljubezen do njega.
Kadarkoli in kjerkoli, ga je narod vzrl med
seboj mu je izkazoval najiskrenejšje izraze
svoje ljubezni. Vsako leto ga je pozdrav-
ljala solnčna Dalmacija. Pozimi kakor tudi
poleti je obiskoval Bled in okolico. —
Vzljubil ga je Zagreb, vzklikal mu je Beo-
grad in danes ga pozdravljamo vsi kot kralja.

Neizprosna usoda ga je postavila v ta-
ko nežni mladosti na kraljevski prestol, toda
saj ni prepuščen samemu sebi. Srca vsega na-
roda žarijo zanj in previdnost ter modrost
njegovega blagopokojnega očeta mu je pre-
skrbela modrih in preizkušenih svetovalcev.
Zanj bodo opravljali vladarske posle, in skr-
beli bodo, da v svoji nežni mladosti ne bo
še tako zelo občutil teže novih nalog novih
dolžnosti.

V mislih nam je bodočnost domovine,
zato se oklenimo vsi svojega mladega kralja,
novega krmilarja naše domovine. Zavedati se
moramo, da bo On izvrševalec oporoke svo-
jega velikega očeta, da bo On vodnik svoje-
ga naroda, da bo On ponos vse države. S
pomočjo vsega naroda z njegovo zvestobo
in vernostjo bo mogel nadaljevati in dovrše-
vati započeto delo Viteškega kralja, izpol-
niti ideale vladarja Zedinitelja.

Učitelji pomesimo med narod njegovo
ime, oznanjajmo ljudstvu, da je On naš up
in naša nada, in kot veren naslednik svojega
velikega očeta, naj uživa vso našo ljubezen,
vso našo zvestobo in vso vdanost.

Ko prisegamo novemu kralju prisegamo
tudi, da bomo delali skupno z njim za uredni-
čenje vseh svetlih idealov blagopokojnega
kralja Aleksandra I. Zedinitelja. Delali bo-
mo za svetlo bodočnost našega naroda, de-
lali za dobrobit naše države in želeč Mu sre-
čo kličemo:

Živel kralj Peter II.

Učiteljstvo žaluje za Viteškim kraljem

Proglas

Jugoslovanskemu učiteljstvu

V trenutku, ko preživlja jugoslovanski
narod najtežje trenutke po osvoboditvi in ze-
dinjenju, ko pokopava očeta Jugoslavije, ko
objokuje izgubo svojega največjega učitelja
in voditelja, dvignimo visoko kvišku srca
iznad vseh naših majhnih vsakdanjih skrbi
in se obenem s prisego, ki smo jo položili
naši veliki nadi v tem težkem času, Nj. Vel.
kralju Petru II., zaobljubimo svetlemu spo-
minu velikega Nesmrtnika Jugoslavije, blago-
pokojnega Viteškega kralja Aleksandra I.
Zedinitelja: Čuvali bomo Jugoslavijo!

Poslednje besede in prisega naj nam bo-
do prva in trajna misel vsakega dne do konca
dni. Jugoslovansko učiteljstvo se z globoko
pieteto klanja spominu največjega vladarja,
pobornika edinstva, slave in veličine našega
naroda in največjega prijatelja jugoslovanskih
učiteljev.

Ljubezen pokojnega velikega kralja do
narodne prosvete in učiteljev je bila prav le-
gendarna. Ta ljubezen in visoka sodba vi-
teškega kralja sta najlepše izraženi v njego-
vem lastnoročnem pismu na našo skupščino
l. 1931. To pismo, njegova oporoka, se glasi:

**„Jugoslovanski učitelji, prežeti
ljubezni do svojega naroda in
svojega težavnega a vzvišenega
poklica, so graditelji narodove
duše, njegove nacionalne zavesti
in kulture. Da bo popolnoma ustre-
zalo željam in nadam, ki jih vanje
polagata njihov kralj in narod,
mora biti jugoslov. učiteljsko zdru-
ženje, ki združuje vse sedanje in
bodoče jugoslovanske učitelje, ža-
rišče prosvete, steber jugoslo-
vskega nacionalizma in pobuda
vsem lepim stremljenjem v bodoč-
nosti Jugoslavije.“**

**Na Bledu, 20. avgusta 1931.
Aleksander, s. r.**

Ta njegova oporoka učiteljstvu mora biti
evangelij in zvezda vodnica vsemu našemu
učiteljskemu delu. Danes mora »steber jugo-

slovanskega nacionalizma«, kakor nas je ime-
noval veliki kralj, skupaj z vsem narodom
prestati najtežjo preizkušnjo. V težkih tre-
nutkih, kadar nam usoda grozi, da bi nas Bog
same zapustil, je učiteljstvo poklicano v šoli
in v narodu, da čuva sedanje in bodočo Jugo-
slavijo, da ohranja vero, bodri upe, jekleni
narod, ga hrabri in strne v čvrsto in nezlom-
ljivo falango. Okrepljeni s takšnimi vrlinami
bomo dokazali, da se nesmrtniki in njihova
dela ne dajo ubiti, da je s smrtjo kralja-
mučenika naše edinstvo zapečatenost z naj-
dragocenejšo krvjo, da je učvrščeno in zlito.
Da, viteže čisto spremlja tragičen konec, je
rekel veliki pesnik. Njegova črna prerokba
se od časa do časa ponavlja v naši slavni
zgodovini. Toda isti pesnik je tudi dejal:
Blago onome, ko doživlja živi, imao se rašča
i rodi.

Veliki naš učitelj! Pokazal si nam, kako
se živi in umre za to domovino. Zaobljublja-
mo se, da bomo tudi bodoče rodove odgojili,
da bodo tako živeli in umirali za domovino,
kakor si nam ti pokazal, veliki nesmrtnik!
Tvoje pismo, tvoje poslednje besede naj
bodo za nas vse zaobljuba. Dvigajmo pro-
sveto in čuvajmo Jugoslavijo!

V Beogradu, 11. oktobra 1934.

Predsednik jugoslov. učiteljskega združenja
Ivan Dimnik, s. r., podpredsednika Djordje
Mirkov, s. r., Todor Dimitrijević, s. r.

KOMUNIKE IZVRŠNEGA ODBORA JU- GOSLOVENSKEGA UČITELJSKEGA UDRUŽENJA.

Izvršni odbor Jugoslovanskega učiteljske-
ga združenja, je na svoji seji dne 11. oktobra
1934. sprejel naslednje sklepe:

1. Vse edinice JUU — sreska društva in
seksijski odbori se pozivajo, da čim prej skli-
čejo svečano komemorativno sejo posvečeno
življenju, borbi in delu blagopokojnega kralja
Aleksandra I. Zedinitelja.

Jugoslovansko učiteljstvo pozivamo, da
vpliva, naj priredijo komemorativne sveča-
nosti tudi vse one ustanove kjer delujejo
učitelji.

2. Izvršni odbor želi, naj vsak upravni
odbor sekcije in vsak upravni odbor sreske-
ga društva pošlje po možnosti na pogreb v
Beograd svojega zastopnika, ki bo skupno z
izvršnim odborom spremljal narodnega vla-

darja na njegovi zadnji poti. Radi stanovanja
naj takoj in direktno obvestijo izvršni odbor.

3. Svoječasno pismo blagopokojnega Vi-
teškega kralja Aleksandra I. Zedinitelja na-
slovljeno jugoslovanskemu učiteljstvu 20. avg.
1931., naj smatra vse učiteljstvo kot oporoko
narodnega kralja narodnemu učiteljstvu. Da
bi se ta oporoka čuvala in izvrševala, je po-
trebno, da se nahaja na vidnem mestu v vsa-
kem lokalni naše organizacije in v učiteljskih
zbornicah vseh šol. Na ta način bi se obvaro-
vala tudi za poznejše generacije učiteljskega
naraščaja.

Izvršni odbor bo v ta namen razmnožil
faksimile kraljevskih pisma v svečani obliki.

4. Slika blagopokojnega kralja Aleksan-
dra I. Zedinitelja naj bo ovita s črnim florom
v vseh prostorih naše organizacije toliko ča-
sa, dokler traja narodna žalost.

5. Blagopokojni narodni kralj Aleksander
I. je bil, v svojem življenju velik dobrotnik
mnogih socialnih ustanov in institucij in kot
tak si je pridobil velike zasluge. Zato se mu
oddolžimo tako, da z njegovim imenom na-
zivamo razne prosvetne in socialne ustanove.

Predsednik

Jugoslovanskega učiteljskega združenja:

Ivan Dimnik, s. r.

Tajnik:

Milinko Lazić, s. r.

IZRAZ SOŽALJA JUGOSLOVENSKEGA UČITELJSKEGA UDRUŽENJA V MAR- ŠALATU DVORA.

Da izrazijo sožalje ob priliki smrti Vi-
teškega kralja Aleksandra I. Zedinitelja so
posetili 14. oktobra maršalat dvora in se vpisali
v žalno knjigo predsednik Jugoslovanskega
učiteljskega združenja g. Ivan Dimnik,
podpredsednik g. Todor Dimitrijević in glav-
ni tajnik g. Milinko Lazić.

ŽALNA SEJA JUU — SEKCIJA LJUBLJANA

Jugoslovansko učiteljsko združenje —
sekcija za dravsko banovino je opravila v
soboto 13. t. m. ob 19. uri žalno sejo za bla-
gopokojnim vladarjem kraljem Aleksandrom
I. Zediniteljem. Sejo, ki so se je v globoki ža-
losti udeležili vsi člani vodstva sekcije, je
vodila podpredsednica gospa Franja Završa-
nova. V žalnem govoru je orisala veličino
dela in žrtev, ki sta jih terjala od blagopo-
kojnega vladarja skrb in ljubezen do naroda
in države, ki jo je ustvaril, čuval in umrl za
njo. V svojem govoru je navajala: Učiteljstvo
je gledalo v svojem pokojnem kralju svojega
največjega vzornika, buditelja in vodnika.
Blagopokojni kralj je večkrat sam jasno po-
kazal, da so učitelji graditelji narodove duše,
njegove nacionalne zavesti in kulture. Njim
je izročal mladino v katero je stavil vse svo-
je upe, od katere je pričakoval, da bo v polni
meri vredna žrtev, ki jih je On doprinesel

zanjo. Silna bol domuje v naših sreih radi
tragične smrti Velikega kralja in največjega
pobornika narodne prosvete, napredka drža-
ve in miru med narodi. V neizmerni nesreči,
ki je zadela narod in državo, bomo učitelji
najzvestejši izvrševalci Njegove oporoke in
se bomo s podvojeno ljubeznijo oklenili svo-
jega vzvišenega, težavnega poklica, ter se še
tesneje strnili v ljubezni in naporu za blagor
in srečo Jugoslavije.

Žalna seja je bila zaljučena z vzkliki:
»Slava!« blagopokojnemu kralju in s svečano
zaobljubo vdanosti in zvestobe novemu vla-
darju Jugoslavije Petru II.

JUU — sekcija za dravsko banovino je
poslala sledeče sožalne brzojavke:

Njegovemu Vel. kralju Petru II. — Beo-
grad. Jugoslovansko učiteljsko združenje sek-
cija za dravsko banovino v Ljubljani prosi
neizmerno potrta radi tragične smrti Nj. Vel.
kralja Aleksandra Prvega, da sprejme Vaše
Veličanstvo izraze globokega sožalja in za-
gotovilo neomajne vdanosti in zvestobe.

Nj. Vel. kraljici Mariji — Beograd. Ju-
goslovansko učiteljsko združenje, sekcija za
dravsko banovino v Ljubljani prosi, da sprej-
me Vaše Veličanstvo ob tragični smrti Vi-
likega vladarja Jugoslavije Nj. Vel. kralja
Aleksandra I. izraze najglobljega sožalja in
zagotovilo neomajne vdanosti.

Nj. Visočanstvu knezu Pavlu — Beograd.
JUU, sekcija za dravsko banovino izreka ne-
izmerno potrta radi tragične smrti Velikega
vladarja Jugoslavije Vašem Visočanstvu iz-
raze globokega sožalja ter zagotavlja neomaj-
no vdanost in zvestobo Nj. Vel. kralju Pe-
tru II.

Predsedniku kraljevske vlade gospodu
Nikoli Ununoviću — Beograd. Neizmerno
potrta radi tragične smrti velikega vladarja
Jugoslavije Nj. Vel. kralja Aleksandra Pr-
vega prosi Jugoslovansko učiteljsko združe-
nje — sekcija za dravsko banovino v Ljub-
ljani, da sprejmete, gospod predsednik, izra-
ze najglobljega sožalja in izjavo neomajne
vdanosti in zvestobe Njegovemu Veličanstvu
kralju Petru II.

Posebno izjavo sožalja je vpisala sekcija
v knjigo kr. banske uprave.

SOCIALNI FOND VITEŠKEGA KRALJA ALEKSANDRA I. ZEDINITELJA ZA UČI- TELJSTVO IN NJEGOVE SIROTE.

Izvršni odbor Jugoslovanskega učitelj-
skega združenja v Beogradu je na svoji seji,
posvečeni spominu Viteškega kralja Aleksan-
dra I. Zedinitelja sklenil, da se ustanovi »So-
cialni fond Viteškega kralja Aleksandra I.
Zedinitelja za učiteljstvo in njegove sirote«. Pravi-
lnik o poslovanju fonda bo izdelal glavni
odbor Jugoslovanskega učiteljskega udru-
ženja na svoji prvi seji a odobrila ga bo glav-
na skupščina. O izrednih prispevkih za ta
fond bodo sklepala sreska učiteljska društva
na prvih svojih zborovanjih. — Sresko dru-

štvo JUU za srez orašaki v Arandelovcu, je poslalo izvršnemu odboru JUU v to svrhu svoj prvi prispevek v znesku 1000 Din in je vpisalo Viteškega kralja Aleksandra I. Zedinitelja v ta fond kot dobrotnika.

VENEC JUGOSLOVANSKEGA UČITELJSKEGA VITEŠKEGA KRALJA ALEKSANDRA I. ZEDINITELJA

Jugoslovansko učiteljsko združenje v Beogradu je položilo v imenu vseh 10. banovinskih sekcij in 300 sreskih društev JUU v državi skupni srebrni venec v velikosti 105 x 60 cm na oder blagopokojnega kralja Aleksandra I. Zedinitelja. Venec je iz čistega srebra sestavljen iz hrastovih in lavorjevih listov, ki predstavljajo vsa sreska društva JUU v Jugoslaviji.

Da bi se učiteljstvo oddolžilo Viteškemu kralju za posebno pažnjo, ki jo je izkazal učiteljstvu s svojim lastnorodno pisanim pismom skupščini Jugoslovanskega učiteljskega združenja l. 1931., je združenje v vencu na posebni plaketi vgraviralo omenjeno pismo, ki se glasi:

»Jugoslovanski učitelji, prežeti ljubezni do svojega naroda in svojega težavnega, toda vzvišenega poklica, so graditelji narodove duše, njegove nacionalne zavesti in kulture.

Da bi v popolnosti ustrezali željam in nadam, ki jih nanje polaga njihov kralj in narod, mora biti Jugoslovansko učiteljsko združenje, ki združuje vse sedanje in bodoče jugoslovanske učitelje, žarišče prosvete, stebler jugoslovanskega nacionalizma in pobuda za vsa lepa stremjenja v bodočnosti Jugoslavije.«

Na Bledu, 20. VIII. 1931.

Aleksander, s. r.

Venec je pritrjen na črn žamet. Na državni trobojnici je napisano: »Očetu in prosvetitelju Jugoslavije« — »Graditelji narodove duše, nacionalne zavesti in kulture«. V spodnjem delu na pozlačeni pentli je vgraviran napis: »Viteškemu kralju Aleksandru I. Zedinitelju« — 17. oktobra 1934. »Jugoslovansko učiteljsko združenje v Beogradu« v imenu svojih sekcij za mesto Beograd, var-darsko, vrbasko, dravsko, drinsko, dunavsko, zetsko, moravsko, primorsko, savsko, banovino in 300 sreskih društev JUU Jugoslavije.

Venec se bo hranil kot trajen spomin zvestobe Jugoslovanskega učiteljskega Viteškega kralju.

SOŽALJE JUGOSLOVANSKEGA UČITELJSKEGA UDRUŽENJA FRANCO-SKEMU NARODU.

Da izrazi sožalje ob žalovanju obeh narodov so se dne 13. oktobra v imenu Jugoslovanskega učiteljskega združenja vpisali v žalno knjigo beogradskega francoskega poslanstva predsednik g. Ivan Dimin in podpredsednika gg. Đorđe Mirkov in Todor Dimitrijević.

IZRAZI SOŽALJA ČESKOSLOVANSKE UČITELJSKE ZVEZE IZ PRAGE.

Jugoslovansko učiteljsko združenje je prejelo iz Českoslovaške pismo s sledečo vsebino: »Českoslovaško učiteljsko je globoko ganjeno zaradi tragične smrti Vašega Velikega kralja Aleksandra I. Izvolite sprejeti naše iskrene izjave o našem globokem sočustvo-vanju v tej nesreči, ki je zadela Vaš narod in ki jo tudi naša republika čuti kot svojo nesrečo. — Ta težki udarec more samo okrepiti vezi, ki bodo oba naroda in obe državi večno spajale v sreči in mesreči.

Želimo Vam, dragi kolegi, da Vaše šolsko in prosvetno delo prinese jugoslovanske-mu narodu mnogo uspehov in moči.«

Za zvezo (podpis).

+ JUU CELJSKO UČITELJSKO DRUŠTVO je imelo dne 11. oktobra ob 3. uri popoldne žalno sejo za Nj. Vel. kraljem Aleksandrom I. Zediniteljem ob polnoštevni prisotnosti upravnega in nadzornega odbora ter še nekaterih članov in članic. Društveni predsednik tov. Jos. Gosak je v globoko občutenem govoru orisal delo velikega kralja — junaka in mučenika za ustvaritev edine, močne in prosvetljene Jugoslavije, naglasil njegove zasluge za konsolidacijo Evrope ter poudaril težino izgube, ki je zadela narod, državo in Evropo. Po enominutnem molku so navzoči zaklicali mrtvemu kralju »Slava!« Nato je tov. predsednik izrekel zagotovilo, da bo učiteljstvo v svojo ljubeznijo in zvestobo služilo domovini pod vladarstvom Nj. Vel. kralja Petra II.

Poslana je bila sožalna brzojavka maršalatu dvora. Na pogrebu bo zastopal društvo tov. Fran Hajnšek.

+ JUU — UČITELJSKO DRUŠTVO KOZJE je imelo dne 13. oktobra 1934. žalno sejo. Tov. predsednik poveličuje velikega pokojnika kot vzor državljanu, državnika, vladarja, vojaka, vojskovodjo in prvobornika za mir in edinstvo na Balkanu ter podpre svoja izvajanja z zgodovinskimi dejstvi iz njegove mladosti, iz balkanske in svetovne vojne, kakor iz poveljne dobe. Spominja se blagega Viteškega vladarja kot prijatelja, učitelja, vodnika in vzornika našemu stanu.

+ ODBOR SRESKEGA DRUŠTVA JUU LJUBLJANA MESTO je imel žalno sejo za blagopokojnim Viteškim kraljem Aleksandrom I. Zediniteljem, v soboto 13. okt. S seje so bile poslale sožalne brzojavke Nj. Vel. kraljici, Nj. Vis. knezu Pavlu in vdanostna brzojavka Nj. Vel. kralju Petru II. — Skupna komemoracija vsega članstva je bila v četrtek 18. okt.

+ ODBOR SRESKEGA UČITELJSKEGA DRUŠTVA V KAMNIKU je imel dne 16. okt. 1934. v Domžalah svojo žalno sejo, s katere je poslal sledečo sožalno brzojavko maršalatu dvora v Beogradu: »Na svoji žalni

seji dne 16. okt. 1934. zbrani odbor učiteljskega društva za srez Kamnik Vam izraža naj-globlje sožalje ob priliki tragične smrti našega ljubljenege vladarja Viteškega kralja Aleksandra I. Zedinitelja. Obenem obljublja, da bo učiteljstvo zvest čuvar njegove oporo-ke in izreka svojo vdanost Nj. Vel. kralju Petru II.

Sklenjeno je bilo tudi, da bo skupna ko-memoracija za pokojnim kraljem za članstvo v mesecu novembru.

Fr. Ostanek, preds. Št. Trobiš, taj.

+ ZALNA SEJA JUU — SRESKEGA DRUŠTVA KOČEVJE.

Globoko potrta nad kruto vestjo, ki je objela nas in ves kulturni svet ter zadala najtežji udarec naši državi, se je dne 14. okt.

t. l. sestel upravni in nadzorni odbor JUU — sreskega društva Kočevje k žalni seji, da da izraza svoji veliki boli ob izgubi našega bla-gopokojnega Viteškega kralja Aleksandra I. Zedinitelja.

Predsednik društva je imel komemora-tivni govor, v katerem je orisal zasluge in de-lo blagopokojnega kralja za svoj narod, za svetovni mir in s tem za občo prosveto.

Na predlog tov. Vodopivca je društvo poklonilo Učiteljskemu domu v Ljubljani ti-soč dinarjev v spomin največjemu učitelju jugoslovanskega naroda in največjemu prija-telju učiteljstva. Na pogrebnih svečanostih v Beogradu bo zastopal društvo tov. predse-dnik.

Herman Kmet, preds. Čok Antonija, taj.

Splošne vesti

— Slovenska šolska matica je imela žal-no sejo ob smrti Viteškega kralja Aleksandra I. Zedinitelja v ponedeljek, dne 15. oktobra 1934. ob 11. uri v šoli na Ledini. Predsednik društva prof. dr. Ozvald je takole nagovoril navzoče: Čislani odbor! Na odborovih sejah Slov. šol. matice sta običajno imeli besedo skrb in resna misel. A povod današnjemu se-stanku sta — smrt in groza. Saj se je odigra-lo nekaj tako strašnega, da človek ne premore besed, ki bi vanje odel svojo sodbo, svojo bol, svojo obsodbo.

Smisel tistega dejstva, ki ima svoje ognjišče v organizaciji Slov. šol. matice, je največ ta, da si vsak na svoj način prizade-vamo, naš mladi rod kultivirati. Pa stojš ob nečloveškem dejanju, ki se je izvršilo dne 9. oktobra, tik malone zadnjega vprašanja: ali se človek da še vobče kultivirati? Kajti kulturna zavest človeštva je s prokletim de-janjem dobila strahoten sunek.

A življenje teče kljub našemu žalovanju po svoji strugi dalje. In ena izmed njegovih velikih tajen je v tem, da na medoumljiv nam način podaja roko smrti. Mors tua — vita mea! A s tem zahteva od nas, da bodimo stvarni ter iščimo utehe za svojo na moč glo-boko bol v uvidevanju te življenjsko nujne povezanosti: kralj je umrl, naj živi kralj! In zato vzkliknimo: »Slava mrtvemu Kralju oče-tu, Bog živi mladega Kralja — sina!«

V globoki tugi so navzoči poslušali in sprejeli te predsednikove besede. Odbor je odposlal maršalatu dvora tole brzojavko:

Maršalatu dvora

Beograd.

»Slovenska šolska matica«, ki ji je supre-ma lex kulturno oblikovanje mladega rodu, bridko čuti, da je naš oče domovine mnogo prezgodaj in na nekulturen način umrl, ter zatrjuje vdanost in zvestobo novemu vladarju, Njegovemu Velikanstvu Kralju Petru II.

Predsednik društva:
Ozvald.

— Sreska razstava šolskih vrto in šta-jerske kokoši v Celju se bo vršila teden dni pozneje, kakor je to bilo prvotno določeno, in sicer od 27. do 30. oktobra t. l.

— Sekcija Pomladka Rdečega križa v Ljubljani prosi potrpljenja vse one šole od-nosno šolske odbore Pomladka Rdečega kri-ža, ki so poslale prijavnice, ker jim ne more

poslati potrebnih tiskovin (članskih kart, Igre za dobro zdravje itd.). Čim jih prejme od Glavnega odbora iz Beograda, izvrši naročila takoj.

— Kraljevska banska uprava dravske ba-novine, je izdala zelo potrebno in poučno knjižico, ki bo razveselila vse gobarje. Na-slov ji je »Gobe za trgovino in domačo upo-rabo.« Knjižico je spisal znani gobarski strokovnjak g. A. Beg. Knjižico krasi osem lepih, barvnih slik najrazličnejših vrst gob, ki pri-hajajo v poštev za trgovino in domačo upo-rabo izpod čopiča g. Drag. Humeka. V knji-žici obravnava pisatelj zelo pereča vprašanja in sicer: kako je treba gobe nabirati, snažiti, rezati in sušiti, kako je raynati s posušeni-mi gobami. Prav posebno važno je poglavje o vlaganju gob v slano vodo, kajti zadnje čase se inozemstvo zelo zanima za na ta način ohranjene gobe. Na koncu pa sledi še opis gob, ki so potrebne za sušenje in vlaganje, kakor tudi tem podobnih, ki pa niso užitne oziroma so strupene. Knjižico lahko naročajo zanimanci pri pristojnem sreskem kmetij-skem referentu po ceni 4 Din za izvod. V knjigarnah se pa dobi knjižica po ceni 5 Din za izvod. Učiteljstvu knjižico toplo priporo-čamo, ki jim bo služila pri pouku o nabiranju in pripravljanju gob zlasti za prodajo.

— Vidrova prva berila! Šolska upravi-teljstva, ki morda razpolagajo z Vidrovimi prvimi berili, naprošamo, naj v svrhu odkupa knjig to takoj javijo šolskemu upraviteljstvu v Poljčanah.

— Podmladek Rdečega križa. Ker bodo gotovo zanimali učiteljstvo podrobni statistični podatki o Podmladku Rdečega križa, na-vajamo, da je bilo organiziranih v dravski banovini v šolskem letu 1933/34 — 216 osnov-nih, 36 meščanskih in 18 srednjih šol. V 1082 razredih je bilo 21.464 članov. Po vsaj državi je bilo organiziranih 3.372 osnovnih ter 398 meščanskih in srednjih šol, skupaj torej 3770 šol. V 12.226 organiziranih razredih je bilo vpisanih 362.554 učencev, kar je lepa armada in najmočnejša mladinska organizacija v Ju-goslaviji. V naši banovini so prejele šol. ku-hinje 7000 Din, šol. lekarne 1000 Din, počit-niške kolonije 14.000 Din, delavnice za ročno delo 1500 Din in šol. odri 3000 Din, skupaj 26.500 Din podpore. Bivši oblastni odbor PRK je razdelil v svojem 10-letnem obstoju šolam 140.036 Din podpore.

Osebnne zadeve Učiteljski pravnik

OSEMLETNO OBVEZNO ŠOLANJE IN OLAJŠAVE ODNOSNO SKRAJŠANI POUK NA NARODNIH ŠOLAH.

(Konec.)

Zakonodajalec je za te starejše otroke podeljal določil ugodnosti tudi v § 11. in 12. zakona o narodnih šolah. Ker vladajo nejas-nosti med učiteljstvom pri izvajanju teh dveh členov, hočemo v naslednjem pojasniti toza-dnevne predpise. § 11. določa: »V osnovni šoli se vrši samo redni pouk. V višji narodni šoli se vrši redni ali skrajšani pouk. Koliko bo olajšano glede razdelitve dela po mesecih v letu za tiste razrede višje narodne šole, ki imajo skrajšan pouk, odločuje minister prosvete z ozirom na krajevne razmere na pred-log krajevnega šolskega odbora in bana. V kolikor je redni pouk že izveden, ostane ne-izpremenjen.« Nadaljevanje tega § je § 12. z določilom »Kjer so v času poljskih del otroci iz višjih narodnih šol staršem neob-hodno potrebni za pomoč, se v razredih, za katere je treba, na predlog krajevnega šol-skega odbora, lahko uvede redni pouk za pet zimskih mesecev od začetka novembra do konca marca in v ostalem času šolskega leta, skrajšani pouk.«

Pred zakonom o narodnih šolah so obsto-jale olajšave na deželi s ponavljalno šolo, ka-tere so obiskovali otroci — po uspešno do-vršenju vsakdanji šoli — v bivši ljubljanski oblasti otroci sedmega in osmega šol. leta od oktobra do aprila po enkrat na teden, ostali šolski čas so bili pouka prosti. V bivši ma-riborski oblasti pa so obiskovali od novem-bra do marca redno vsakdanjo šolo, ostali šolski čas so bili pouka prosti. Teh olajšav so bili deležni le otroci na deželi. Ker zakon o narodnih šolah v svojih določilih ne pozna ponavljalnih šol, je bilo potrebno iste ukiniti in upoštevati uvedbo olajšav in skrajšanega pouka po §§ 11. in 12. zakona o narodnih šolah, kar se je izvršilo z normalijo kraljevske banske uprave IV. No 6834/1 z dne 8. aprila 1932., ki se glasi:

»Na osnovi predlogov krajevnih šolskih odborov in sreskih načelstev po tuuradni

okrožnici z dne 19. septembra 1930. IV. No. 16963/1 1930. glede olajšav in skrajšanega pouka po čl. 11. in 12. zakona o narodnih šolah odjem do izida pravilnika k citira-nemu zakonu na predlog širšega banovinskega šolskega odbora z dne 21. dec. 1931. nastopno:

V smislu čl. 11. in 12. zakona o narodnih šolah se na deželi, kjer sestavljajo večina pre-bivalstva kmetovalci, uvede s šolskim letom skrajšani pouk in olajšave.

Šoloobvezni otroci sedmega in osmega šolskega leta obiskujejo na deželi redno vsak-danjo šolo od 1. novembra do 31. marca, ostalo dobo šolskega leta se oproste šolskega obiska.

Navedenih olajšav šolskega obiska so de-ležni otroci kmetijskih staršev ob dobrem šolskem napredku na ustno ali pismeno proš-njo staršev na šolsko upraviteljstvo. Z vpi-sovanjem učencev naj se združi tudi pri gla-ševanje staršev za gornje olajšave. O prizna-nju olajšav naj sklepajo na večrazrednicah lokalne učiteljske konference. Starše, katerim se odkloni priznanje gornjih olajšav, je pis-meno obvestiti s pojasnilom, da se imajo pra-vico pritožiti na sresko načelstvo, ki v zade-vi končno odločajo.

Z ozirom na posledice izvajanja gornjih določil naj šolska upraviteljstva ob sklepu šolskega leta predložijo sreskim načelstvom po-ročila o številu šolskih otrok po vpeljavi odre-jenega skrajšanega pouka in zaposlitvi učiteljstva na šoli.

Sreska načelstva pa naj za šole, kjer bodo nastale razmere otežkočale izvrševanje te od-ločbe predložijo kraljevski banski upravi poro-čila in stavijo predlog za odstranitev mogo-čih ovir pri vpeljavi skrajšanega pouka na šolah. Določbe je naznaniti po krajevnih šolskih odborih na krajevno običajen način prizade-tim staršem šoloobveznih otrok.«

V prvem odstavku navedene normalije je določeno, da veljajo te olajšave do izida pravilnika, katerega more izdati le minist-rstvo prosvete, zato je zadoščeno določilom § 11. in 12. zakona, da dovoljuje te olajšave ministrstvo prosvete. Zaradi nujne potrebe ukinitve ponavljalnih šol, ki jih zakon ne na-vaja, je bilo iste ukiniti in za lažji prehod odrediti omenjene olajšave dokler ministrstvo prosvete s pravilnikom ne odloči drugače.

V četrtem odstavku normalije je podan širok okvir za izvajanje olajšav. O priznanju olajšav sklepa učiteljski svet na osnovi šol-skega napredka in da so otroci poljedelskih staršev ter da obiskujejo otroci višjo narod-no šolo v sedmem ali osmem šolskem letu, kar je v skladu s prvim stavkom § 11. zakona. Učiteljskemu svetu je torej dana prostost odlo-čitev, da na osnovi ugotovljenih činjenic prizna, ali pa odkloni olajšave šolskega obis-ka. S tem je dana neka pomoč šoli, da ima-jo starši interes na uspešnem šolanju otroka z rednim pošiljanjem v šolo in pažnjo na vršitev šolskih učnih dolžnosti, ker jim v nasprotnem primeru grozi odklonitev prizna-nja olajšave po učiteljskem svetu.

Zaradi enotnega tolmačenja normalije IV. No 6834/1, je izdala kraljevska banska uprava odločbo IV. No 13842/1 z dne 6. X. 1933., ki se glasi sledeče:

Na kraljevsko bansko upravo prihajajo vloge glede olajšav in skrajšanega pouka po določilih čl. 11. in 12. zakona o nar. šolah, iz katerih je razvidno, da ni jasnosti glede izva-žanja tozaedne okrožnice kraljevske banske uprave z dne 8. aprila 1932. IV. No 6834/1.

Tretji odstavek cit. okrožnice se pojas-njuje nastopno: Šoloobvezni otroci 7. in 8. šol. leta obiskujejo na deželi redno vsakda-njo šolo od 1. novembra do 31. marca, ostalo dobo šolskega leta se oproste šol. obiska. Teh olajšav so deležni le otroci 7. in 8. šol. leta, ki so dovršili osnovno šolo, to je, da obvla-dajo učno snov predpisano, za prvo, drugo, tretje in četrto šol. leto dotične šole, ker se vrši v osnovni šoli le redni pouk brez skraj-šanega pouka po § 11. odst. 1. zakona o na-rodni šolah.

Otroci 7. in 8. šol. leta, ki obiskujejo višjo narodno šolo, to je 5., 6., 7. ali 8. šol. leto, so lahko deležni skrajšanega pouka po citirani okrožnici. N. pr. otrok, ki je na šoli dovršil odeljenje V. šol. leta, a obiskuje šolo 7. ali 8. šol. leto, uživa lahko skrajšani pouk ako so izpolnjeni vsi ostali pogoji okrožnice, IV. No 6834 z dne 8. aprila 1932.

V zadnjem odstavku navedeni primer omogoča enotno tolmačenje normalije IV. No 6834/1. Otroku, ki je dovršil razred višje na-rodne šole in obiskuje šolo v sedmem ali osmem šolskem letu, učiteljski svet lahko odkloni priznanje olajšav na osnovi ugotovlje-nih dejstev in določi normalije. Ima pa tudi možnost, da otroku zaradi zadovoljivega šol-skega napredka in izredno težkih gospodar-skih prilik roditeljev prizna olajšave. Seveda bodo to le izredni primeri, kajti v splošnem bodo uživali olajšave le otroci tretjega in če-trtega razreda višje narodne šole, ki odgo-varjata ob rednem napredku učenca sedme-mu in osmemu šolskemu letu.

S tem upamo, da smo dovoljno pojasnili učiteljstvu praktično izvajanje zakonitih do-ločil in predpisov, glede osemletnega obvez-nega šolanja in obstoječih olajšav v narodni šoli.

—§ »Prijava za osebno draginjsko dokla-do« in ureditve prejemkov uradnim pri-pravnikom in pogodbenim uradnikom.

Uredba o drag. dokladah aktivnih držav-nih uslužbencev štev. 10990/I z dne 12. mar-ca 1932. (Roč. kat., str. 85—92) je bila izpre-menjena z uredbo štev. 14312/I z dne 11. aprila 1934. (Roč. kat., str. 93—95). Prav tako je izšla dne 11. aprila 1934. pod štev. 14311/I od-ločba ministrstva za finance (Roč. kat., str. 75 do 77), ki odreja višino prejemkov drž. pri-pravnikom in pogodbenim uradnikom. — Z ozirom na določila navedenih uredb je dolžan vsak drž. uslužbenec naznaniti oddelku VII. kralj. banske uprave na predpisani »prijava«

Ali ste že član

Učiteljske tiskarne?

izpremembe, ki vplivajo na ureditev osebne drag. doklade, odnosno na ureditev prejemkov. »Prijava« mora predložiti tudi vsak drž. uslužbenec, takoj ko nastopi prvič službo (se javi na službo). — »Prijava« je izpolniti po navodilih, ki so natisnjena na hrbtu obrazca. Prijave je založil ekonomat kralj. banske uprave, kjer se naročajo istočasno s priključitvijo znamke za Din 0'50.

Naša gospodarska organizacija

—g Zahvala. Namesto venca na krsto viš. šol. nadzorniku Josipu Novaku je darovalo še 8 preživelih sošolcev znesek 400 Din Učiteljskemu domu v Ljubljani z željo, da bi ta čimprej sprejemal učiteljske otroke pod svoj krov. Za podarjeni znesek se tovaršem najlepše zahvaljuje blagajnik UD Josip Kobal.

—g Učiteljski dom v Mariboru. Za »Majstrov kamen UD« so nadalje darovali: učiteljstvo osnovne šole v Dramljah 50 Din; šola Sv. Barbara v Slov. gor. 25 Din; Šmarje pri Jelšah 20 Din; Gornja Radgona 200 Din; Sv. Duh na Stari gori 23 Din; Šmartno pri Slovenjgradcu 45 Din; Veržej 20 Din; Koprivnica pri Rajhenburgu 40 Din; IV. deška osn. šola v Mariboru 61 Din; Grmovšek Miloš, sres. šol. nadzornik v Slovenjgradcu 40 dinarjev. Skupaj z zadnjic izkazanimi darovi 2181.75 Din. — Prirčna zahvala vsem darovalcem!

Putjsko učiteljsko društvo pa je darovalo v spomin na umrlo tovarišico Marijo Šircelj iz Cirkovce namestu venca na grob 200 Din. Iskrena zahvala!

M. Kožuh, blagajnik.

Učiteljska fiskarna

PISARNISKI PAPIR IN KUVERTE S ČRNIM ROBOM ZA DRŽAVNE URADE.

»Učiteljska tiskarna« v Ljubljani je založila predpisani pisarniški papir in kuverte z 1 cm širokim črnim robom.

Cena za 1000 pol papirja, format 34×42 cm	Din 200'—
Cena za 1000 listov papirja, format 34×21 cm	120'—
Cena za 1000 pol strojepisnega papirja, format 34×42 cm	180'—
Cena za 1000 listov strojepisnega papirja, format 34×21 cm	110'—
Cena za 1000 kuvert modrih, format 12×18 cm	125'—
Cena za 1000 kuvert modrih, format 14×21 cm	145'—

—t Šolske knjižnice po naših šolah so čisto zelo pomanjkljive in manjka v njih tudi najpotrebnejša mladinska literatura. Učiteljska tiskarna, naša lastna založniška zadruga, je poskrbela, da se lahko vse te knjižnice popolnijo za prav majhen denar. Preglejte cenike naše zadrugne knjižarne, potem pa naročite kar vam se manjka. Šolske knjižnice so važne vzgojne ustanove in vanje vložen denar je vedno dobro naložen.

Mladinska matica

OKTOBRSKA ŠTEVILKA »NAŠEGA RODA«.

Grozni atentat v Marseillu, ki je vzel dragoceno življenje našemu Viteškemu kralju Aleksandru I. in je pahnil vso Jugoslavijo v morje žalosti, je odel tudi »Naš rod« v žalni flor. List izide z nekaj dnevnim zamudo in bo posvečen blagopokojnemu kralju. Poleg člankov, ki govorijo o velikem delu našega pokojnega vladarja prinese »Naš rod« tudi tople in v duše segajoče besede naših velikih umetnikov Otona Zupanciča, Ivana Preglja in Alojzija Gradnika.

Prav zanimivi bodo tudi članki o našem novem mladem Kralju Petru II.

Poleg tega gradiva ima naša mladinska revija med drugim tudi Hudalesovo povest »Zlo«. Iz angleščine je prevedel za to številko iz E. Yonngovih »Povesti potnikov« Kuna- naver potovanje Marka Pola na Kitajsko v l. 1271., Karlo Kocjančič opisuje potovanje dveh potepuhov v zločljivem čolnu po razburkanem Jadranu, Končič Ahacičeva nas vodi v skrivnoti narave, Jože Herfort pa priobčuje občuteno sliko s planin »V senci orlovih kril«.

Gradnik prevaja v Cicibanovem rodu Čehovega »Kaštanjko«, v rubriki Doma in po svetu pa je še mnogo drobnega in dragocenega gradiva za učitelja. Platnice prinašajo križaljke in uganke in razpis lepih nagrad, med temi žepno uro. Kakor je vsebinsko ves list izredno lep, tako je tudi ilustrativno prav bogat. Naslovno stran je izdelal ljubljene otrok Maksim Gaspari, motranje vinjete so drobne umetnine Janeza Trpina, Hudalesovo povest je bogato ilustriral A. A. Lucik, Čehovo Kaštanjko pa prav učinkovito Lj. Ravnikar. List

prinaša pa tudi Jakčev portret našega mladega Kralja Petra II. in še več drugih slik. Številka vsebuje mnogo umetnin trajne vrednosti in ne bi smelo biti našega otroka brez lista!

»Naš rod« izide še v tem tednu in se bo začel razpošiljati v torek 23. t. m. Dozdej je prijavljenih ca 15.000 naročnikov. Približno ena tretjina šol pa še ni zaključila nabiranja. Prosimo cenjene poverjenike, da to čimprej store.

STATISTIKA NAROČNIKOV

	lani	letos
Sv. Andraž nad Polzelo	9	14
Begunje na Gorenjskem	4	29
Borovnica	74	58
Brežice	78	85
Črenšovci	16	5
Dobje p. Slivnica	5	13
Dončka gora p. Rogatec	13	7
Dramlje	—	20
Sv. Florijan p. Doliču p. Mislinje	24	13
Gederovci p. Rankovci	—	22
Guštanj	22	42
Horjul	48	19
Sv. Ilj p. Velenje	34	10
Kočevje	106	83
Križe pri Trziču	—	32
Sv. Lenart p. Laško	4	18
Ljubno p. Podnart	—	8
Ljutomer deš. o. š.	28	47
Majšperk p. Ptujška gora	30	11
Mala Nedelja	31	20
Marija Snežna na Velki	—	60
Muta	45	36
Negova	16	22
Sv. Peter pod Sv. gorami	21	36
Podgrad	—	12
Polhovgradec	21	7
Rečica ob Savinji	—	39
Slovenska Bistrica dekl. o. š.	36	63
Škofja Loka, mešč. š.	8	39
Turjak	—	16
Velika Nedelja	82	32
Železniki	—	12
Žiri	124	90

Šolski radio

—r IV. teden. V torek 23. oktobra bo predaval g. Kapus Vladimir »Jesen v prirodi«. Vsebinska tega predavanja je: Kar je večer v dnevu življenja, to je jesen v prirodi. Dnevno delo je končano zvečer; delo pomladi in poletja je zaključeno jeseni. Ko so dozoreli sadovi, se je treba pripraviti za zimo, za počitek, ki bo trajal dokler se o sv. Valentinu zopet zbude korenine. Priroda skrbi za prezimovanje živali in rastlinstva. Jesen pa ne uspa vsa življenja. Za razna bitja in tudi za nekatere rastline je jesen druga pomlad.

V petek 26. oktobra bo predaval g. dr. Kolarič Rudolf »Ob šestdesetletnici pisatelja Fr. Ks. Meška. Razpored:

1. Življenje.
2. Umetniški razvoj.
3. Njegova dela.
4. Oznaka, pomen.

Štanoska organizacija JUU

Iz društev:

— JUU — SRESKO DRUŠTVO V LJUTIJU bo zborovalo predvidoma 10. XI. v Ljubljani. Članom odbora je bila te dni razposlana okrožnica, o kateri naj informirajo bližnje članstvo, okrožnico pa zatem odpošljejo naprej po vrstnem redu. Naše društvo se je priključilo žalnemu zboru ob smrti našega Viteškega kralja Aleksandra I. dne 10. oktobra 1934., ki se je vršil v litjskem sokolskem domu. — Predsednik.

Poročila:

+ JUU — SRESKO DRUŠTVO V LJUTOMERU je imelo dne 22. septembra 1934. v Gor. Radgoni svoj redni občni zbor. Bil je dobro obiskan. Navzočih je bilo 80 članov.

Po situacijskem poročilu, s katerim je očitral najvažnejše dogodke zadnjega časa, tiče se nas — je podal tov. Mavrič še svoje predsedniško poročilo. Sklepamo račun — in reči moremo, da naše delo ni bilo najzadnje. In v bodoče: glavno načelo nam bodi — sloga — tako v delu, kot v medsebojnem odnosu. Poravnajmo nesporazumljenja sami med seboj, ne iznašajmo vsega pred sodbo drugih. — Preden je prešel na dnevni red, je zaključil dobrodošlico novim tovarišem, in sicer: Juliju Casagrande iz Štrigove, Stanku Hinterlechnerju iz Stogovcev, Ivanu Stropniku iz Kapele; poslovil se je pa od tovarišice Protopopov Mare, ki stopa v pokoj, želeč ji, da ga dolgo uživa.

Pri obravnavi dopisov je tov. predsednik pozival k pristopu k Učiteljski tiskarni, naka se je priglasilo 7 članov in k posluževanju UGP, zbor je pa sklenil prispevati h Katalogu knjig Pedagoške Centrale 50 Din.

Sledila so poročila o skupščini, in sicer je govoril o banovinski skupščini tov. Klanjšček, tov. Turko je podal svoje vtise z glavne, tov. Ivanjšič pa je poročal o seji nadzornega

odbora — naka se je prešlo na poročila domačih funkcionarjev, od katerih izkazuje blagajniško 3354 Din prebitka. Stari odbor je dobil absolutorij s pohvalo, naka je bil izvoljen novi odbor, ki se je na seji konstituiral sledeče: predsednik: tov. Mavrič Karel, podpreds.: tov. Stopar Slavko, tajnica: tov. Klemenčič Mara, blagajnik: tov. Klanjšček Mirko, knjižničarka: tov. Vodenik Ina, odbornika: tov. Resman Rado in Turko Alfonz, namestniki: tov. Sterger Ana, Cvetko Radovan, Šinko Justina. — Nadzorni odbor: tov. Mikl Ciril, Horvatič Andrej, Kurbus Milena, namestniki: tov. Mihec Anton, Senčar Mirka. — V zaščitni odsek so bili izvoljeni: tov. Stopar, Mislej, Klanjšček, Golobič Marta. — Poročevalec za »Narodno Prosveto« ostane tov. nadzornik Karbaš, poročevalec za »Učitelja«: tov. Bizjak Mirko, za »Učiteljskega tovariša«: tov. Mihec Anton. — Poverjenik za P. C. je tov. Golar Emanuel, za Mladinsko matico tov. Ogorelec Marica, za Samopomoč pa tov. Vl. Porekar.

Pri slučajnostih se je sklenilo poprositi U. T., da založi v novi, četudi skrčeni nakladi Vidrovo: Prvo čitanko. — Prihodnje zborovanje se je nastavilo na 17. november v Gor. Radgoni.

T. č. predsednik: K. Mavrič. T. č. tajnica: Klemenčič Mara.

+ JUU — SRESKO DRUŠTVO KAMNIK je zborovalo dne 6. oktobra 1934. v Domžalah. Tov. predsednik Arrigler je prečital došle dopise. Sprejet je bil predlog tov. Hrovata, da se plačuje članarina Slovenske šolske matice skupno z društveno članarino a 3 Din mesečno. Po situacijskem poročilu tov. predsednika, sta poročala tov. Inkret in Primožič o banovinski, tov. Cencič pa o državni učiteljski skupščini. Na predlog tov. Arriglerja društvo pismeno čestita tovarišu Dimniku k njegovi izvolitvi za predsednika naše organizacije. — Poročila odbora so se soglasno sprejela. Nato so se vršile volitve v upravni in nadzorni odbor z vzklikom. Na predlog tov. Venturinija je bil izvoljen sledeči odbor, ki se je na redni seji konstituiral takole: predsednik Ostanek Franc, podpredsednik Primožič Ivan, tajnik Trobiš Stefan, blagajnik Napokoj Josip, odborniki: Stenovec Ivan, Schubert Stefanija, Hrovat Valerija, namestniki: Andolšek Stanko, Mehora Drago, Fajdiga Vida. Nadzorni odbor: predsednik Inkret Alfonz, podpredsednik Mrak Jože, tajnik Chvatal Franc, namestniki: Dežman Pavla in Janša Angela. — Po izvolitvi novega odbora se je tov. predsednik Arrigler zahvalil za zaupanje, novemu odboru pa čestita in mu želi mnogo uspeha. Tov. Primožič se mu pa zahvali za trud in požrtvovalnost pri društvu in želi, da ostane tudi na višjem položaju iskren zaščitnik učiteljstva. Slednjič se tov. Stenovec zahvali bivši tajnici in blagajniku za marljivo delo v društvu.

Tov. predsednik je nato zaključil lepo uspešno zborovanje.

Fr. Ostanek, preds. Št. Trobiš, taj.

— JUU — SRESKO DRUŠTVO V CELJU je zborovalo v soboto 6. oktobra ob navzočnosti 170 čl., t. j. 90%. Zborovanja se je udeležilo 6 abiturientk iz celjskega sreza.

Sklepi predlogi in resolucije.

I. 1. Članarina za S. Š. Matico se bo pobirala o počitnicah.

2. Za poverjenika Uč. tiskarne se določi tov. Pogačnik. Društvo vplača 5 deležev.

3. Odobri se ključ za volitve v sekcijki upravni in nadzorni odbor.

II. 1. Učiteljstvo celjskega sreza zahteva od Udruženja, da doseže pri oblasti, da se bodo upoštevala pri nameščanju in premeščanju učiteljstva le službena leta, kvalifikacija in družinske potrebe. Vsaka intervencija pri podeljevanju služb naj se zabrani, posebno ako se z njo škoduje potrebnemu in vrednejšemu učitelju.

2. Sekcija odn. glavni odbor naj naroči društvom, naj ne volijo v upravo članov, ki v dotični funkcijki dobi dosežejo 35 službenih let in V. skupino.

3. Sekcija naj se zavzame za to, da se bo subvencija udeležencem tečajev za obrtno šole razdeljevala po izdatkih in stroških posameznih udeležencev.

4. »Učit. tovariš« naj ne ponatiskuje kritik o publikacijah M. M., ki jih itak čitamo v dotičnih listih. Nadalje naj opusti priobče-

Za vsakogar potrebna knjiga

Državoznanstvo

(Spisal dr. Fr. Ogrin)

je izšla sedaj v naši založbi

Vsi učitelji

na srednjih, strokovnih, meščanskih in narodnih šolah potrebujejo to knjigo o ustroju naše države in o naših zakonih pri pouku

Cena broširane knjige Din 24'—
" vezane " " 28'—

Knjigarna Učiteljske tiskarne

Ljubljana, Frančiškanska ulica 6
Maribor, Tyrševa ulica 44

vanje vseh detajlov iz sej M. M. to velja za »Drožič«.

5. M. M. naj bi poverjenikom učiteljem pri številu od 50 dalje dajala svoje letne redne publikacije zastoj.

6. Vsled izrednega znižanja postavke za razredne potrebščine je nujno, da se uvedejo matični listi in izkazi za 8 šol. let.

Občni zbor. Društvo je štel 188 čl., blagajna izkazuje prebitke, knjižnica ima 459 del. Odboru se je na predlog nadzornega odbora izrekla pohvala. Izvoljen je bil potom tajnih volitev nov odbor, ki se je konstituiral tako: predsednik Roš Franjo, podpreds. Wudler Franja, tajnica Žagar Milena, blagajnik Zdolšek Bogomir, odborniki: Hajnšek Franjo, Jarh Josip, Pogačnik Janko, namestniki: Schreiner Ljudmila, Tiran Ernest, Dolinar Ivan. V nadzorni odbor: preds. Sevnik Julij, podpreds. Gobeč Vekoslav, tajnica Jankovič Mira, namestnika: Volavšek Anton, Valentič Josip.

Predavanje. Nadzornik tov. Pestevšek je podal v referatu: Šolska kronika, vrsto praktičnih nasvetov za pisanje kronike, da je zanimiva in vsebuje vse značilne dogodke, ki so v zvezi s šolo in okoljem. Zlasti pa bodi kronika učiteljstvu najbližji vir za domoznanski pouk.

J. Pogačnik,
t. č. tajnik.

I. Gosak,
t. č. preds.

Novosti na knjižnem trgu

—k Dr. Fr. Mišič: »V žaru in čaru šumovitega Pohorja.« V samozaložbi je izšla bogato ilustrirana knjiga, ki vsebuje poleg pristnega pohorskega gradiva pokrajinske in kulturno-zgodovinske obrise vseh pohorskih mest in vasi. Knjiga ima propagandni značaj in bo prav dober priročnik turistom in smučarjem. Posebno pa jo priporočamo šolam in učiteljstvu, ki bo v njej našlo mnogo zanimivega gradiva za domovinski, zgodovinski in zemljepisni pouk. Knjiga je živo in zanimivo pisana, zato jo bo mladina z užitkom čitala. Naroča se pri pisatelju dr. Franu Mišiču v Mozirju.

Mali oglasi

Mali oglasi, ki služijo v posredovalne in socialne namene občinstva, vsaka beseda 50 par. Najmanjši znesek Din 5'—

FR. P. ZAJEC
izprašan optik
Ljubljana, Stari trg 9

priporoča: naočnike, ščipalnice, barometre, toplovere, risalo orodje, mikroskope, fotoaparate itd. Velika zaloga raznih ur, zlatnine in srebrnine. Ceniki brezplačno.

Za srednje, strokovne, meščanske, osnovne

šole

dobite vse mogoče

knjige in potrebščine

v naših knjigarnah:

Ljubljana, Frančiškanska ulica št. 6 — Maribor, Tyrševa ulica št. 44

Izvršujemo vsa tiskarniška in knjigoveška dela. Na zalogi razne slike, fizikalni aparati, zbirke in druga učila

UČITELJSKA TISKARNA r. z. z o. z.

Ljubljana — Frančiškanska ulica št. 6